

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาของโครงการ

ปัจจุบันผู้บริโภคห่วงใยต่อสุขภาพมากขึ้น กระแสความต้องการเลือกบริโภคอาหารที่มีประโยชน์ต่อสุขภาพของตนเองมีเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากอาหารเป็นความจำเป็นพื้นฐานของมนุษย์ ดังนั้น อาหารจึงต้องมีมากและพอเพียง ประชาชนสามารถเข้าถึงอาหาร ที่มีทั้งปริมาณ คุณภาพ ความปลอดภัย ด้วยวิธีการซื้อหา การเลี้ยง การปลูก หรือการเสาะแสวงหา เพื่อให้พอเพียงกับการดำรงชีพ ไม่ก่อให้เกิดความหิว อาหารนั้นต้องปลอดภัย มีโภชนาการที่พอเพียงต่อการเจริญเติบโต (FAO Agricultural and Development Economics Division, 2006 อ้างโดย พรศรี, 2556) และเมื่อมนุษย์มีความต้องการมากขึ้น ประกอบกับการแข่งขันทางธุรกิจที่ต้องการเพื่อตอบสนองความต้องการดังกล่าว อย่างเฉพาะเจาะจงมีมากขึ้น ดังนั้นคำว่า “อาหารสุขภาพ” จึงเป็นกลยุทธ์ทางการตลาด เพื่อเป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มต่อลูกค้าได้มากขึ้น ความปลอดภัย ของการผลิตสินค้าปศุสัตว์ จึงนับเป็นจุดแข็ง เพราะระบบการผลิตอาหารที่มีความปลอดภัย ไม่เพียงแต่จะทำให้เนื้อสัตว์ที่มีคุณภาพ แต่จะก่อให้เกิดความปลอดภัยที่เป็นองค์รวมทั้งระบบ ทั้งตัวสัตว์ เกษตรกรผู้เลี้ยง ผู้บริโภค และสิ่งแวดล้อม (พรศรี, 2556)

เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่พื้นเมืองตำบลป่าซาง อำเภอเวียงเชียงรุ้ง จังหวัดเชียงราย เป็นกลุ่มเกษตรกรที่เลี้ยงไก่พื้นเมืองมาอย่างต่อเนื่อง โดยในปี พ.ศ.2556 สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ได้สนับสนุนงบประมาณเพื่อพัฒนาอาชีพการเลี้ยงไก่พื้นเมืองประดู่หางดำเชียงใหม่ เพื่อให้เป็นอาชีพได้อย่างยั่งยืน ซึ่งได้ดำเนินการแล้วเสร็จ บรรลุเป้าหมายทั้งด้านการผลิตและการตลาด จนทำให้เกษตรกรมีความรู้ในด้านการจัดการพันธุ์ การจัดการด้านอาหารในระบบเลี้ยงปล่อยธรรมชาติ มีผลผลิตสามารถจำหน่ายเป็นไก่มีชีวิตแก่ผู้บริโภคในพื้นที่จนเป็นรูปธรรม แม้ผลการดำเนินงานในปีที่ผ่านมาจะประสบผลสำเร็จ แต่ในด้านภาวะราคาไก่มีชีวิตไม่คงที่ มักมีความผันผวนตามช่วงฤดูกาล ดังนั้น เพื่อให้เกษตรกรมีตลาดที่สามารถจำหน่ายไก่ได้ตลอดปีในราคาที่เหมาะสม ในการดำเนินโครงการในปีที่ 2 จึงควรมีการพัฒนารูปแบบการจำหน่ายไก่และแสวงหาตลาดเพิ่มเติม โดยอาศัยจุดแข็งของระบบการเลี้ยงไก่แบบธรรมชาติซึ่งถือได้ว่าเป็นการผลิตอาหารสุขภาพเป็นจุดขาย การสร้างระบบประกันความเชื่อถือในระบบการเลี้ยงแก่ผู้บริโภคจึงเป็นสิ่งสำคัญ โดยการพัฒนาฟาร์มให้ได้มาตรฐานการเลี้ยงปล่อยธรรมชาติ พัฒนาการรับรองแบบมีส่วนร่วม (Participatory Guarantee Systems) ดังนั้น คณะผู้วิจัยจึงจัดทำเป็นโครงการศึกษาการผลิตไก่ประดู่หางดำเชียงใหม่แบบธรรมชาติที่ปลอดภัยสู่ผู้บริโภค ของกลุ่มเกษตรกรจังหวัดเชียงราย

เพื่อให้เกิดการพัฒนาดังกล่าวขึ้น อันจะนำไปสู่การสร้างอาชีพที่ยั่งยืนและเกิดความมั่นคงทางอาหารในชุมชนต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาฟาร์มให้ได้รับมาตรฐานฟาร์มไก่พื้นเมืองแบบปล่อย

2. เพื่อสร้างหลักประกันความเชื่อถือแก่ผู้บริโภค ดังนี้

2.1 พัฒนาระบบการตรวจรับรองแบบมีส่วนร่วมภายในกลุ่ม

2.2 ให้มีการสุ่มตัวอย่างเพื่อตรวจวิเคราะห์คุณภาพด้านจุลชีววิทยา และสารตกค้างยา
สัตว์ในผลผลิต